

**[„ÎN SFÂRȘIT SENATUL...”] – de
Mihai Eminescu [11 decembrie
1882]**

În sfârșit Senatul a scuturat amorțeala în care zăcea de atâția ani sub influența sirenei Brătianu. Un curent galvanic a străbătut membrele îmbătrânite ale acestui corp și, pentru prima oară, ne-a fost dat să-l vedem răspunzând cu demnitate și bărbăție la presiunile cutezătoare ale puterii centrale.

Oricât s-ar masca faptul de cei interesați, este netăgăduit că votul de la 7 decembrie, care trimite în judecata Înaltei Curți de Casațiune și de Justiție pe generalul Slăniceanu, constituie o înfrângere umilitoare a „dictatorului”. Opiniunea publică nu s-a înșelat un singur moment asupra importanței politice a acestei ședințe și toată lumea este de acord spre a recunoaște că ceea ce un cap de cabinet, respectuos către reprezentarea națională, ar trebui să facă în asemeni împrejurări ar fi să-și depună demisiunea în mâinile M. S. Regelui.

Că d. Brătianu nu va urma această linie de conduită, singură demnă, singură admisibilă pentru un ministru constituțional care se respectă, aceasta o știm mai dinainte. Acest ministru n-a iubit niciodată situațiunile limpezi și onorabile; caracterul său respinge orice rezoluțiune virilă. Om de tenebre și de politică bizantină, el va căuta să escamoteze acest vot care-l lovește cu brutalitate în față și, prin influența atotputernică, dizolvantă, fatală, de care dispune, va sili pe venerabilele momâi din palatul Academiei să revie asupra neașteptatei lor hotărâri. Aceasta nu va fi nici cea dintâi, nici cea din urmă încercare a sa.

Nu dară de consecințele ce va avea acest vot, cu privire la tristul erou al zilei, ne interesăm astăzi, ci de veleitățile de independență față cu „Vizirul” ce s-au manifestat deodată în sânul maturului corp.

Nu mai era un mister pentru nimeni că d. Brătianu luase sub înalta sa protecțiune pe ministrul de război acuzat că a fost mituit de ovrei ca cel mai de rând membru al partidului roșu. Faptul era de o gravitate fără seamă și cel mai elementar bun

simț impunea în mod imperios atât protectorului cât și protegiatului să ceară ca lumina să se facă degrabă, pentru onoarea armatei care avusese pe acel militar în fruntea ei, pentru onoarea țării care-i încredințase un post atât de înalt. Din nenorocire, păcatul era vădit, pipăit, indiscutabil și d. Brătianu n-a putut găsi alt argument spre justificarea protegiatului său decât să strige senatorilor: – Și eu am făcut tot așa! Atât de mult era convins primul ministru de devotamentul, de supunerea, de platitudinea aceluia la cari se adresa, atât de mult desprețuia el opiniunea publică, înaintea căreia făcea atâtea temenele ipocrite odinioară, încât căpătase convicțiunea că este destul să afirme solidaritatea sa cu tripotagiurile ovreiești ale actualului reprezentant al Râmnicului Sărat spre a-l scăpa curat ca argintul din încurcătura în care-l aruncase teribilul d. Grădișteanu.

Știm cu toții scandalul ce a urmat acestei incalificabile intervențiuni, scandal fără precedent în istoria politică a oricărei țări constituționale. Nu numai ministrul abuziv sau taxat astfel n-a fost trimis înaintea supremei instanțe judecătorești a țării, după cum cerea legea și morala publică, după cum a reclamat-o el însuși, dară încă a fost numit șef al statului – maior al armatei, pe care raportul d-lui Grădișteanu afirma că a dezonorat-o, și, acum în urmă, ca încoronare a operii, numit – căci nu este cu puțință a se zice că a fost ales – numit senator !

Desfiderea aruncată opiniunii publice nu putea fi mai pe față, nici voința Coroanei siluită cu mai mare cutezanță. Trebuia în adevăr la cârma statului un ministru autoritar și fără sfială de legi și de oameni ca d. Brătianu pentru ca să asistăm la desfășurarea unui atare cinism guvernamental.

Astfel, grație presiunii sale neobosite, ceea ce se anunțase la început ca o dramă, destul de tristă, căci era vorba de onoarea unui ofițer superior român, era aproape să se termine ca o mizerabilă farsă, în care generalul Slăniceanu și protectorul său făceau le pied de nez Senatului întreg. Femeia

frumoasă se termina în coadă de pește...

Din norocire, înscenarea farsei a lăsat mult de dorit; lucrurile au fost ticluite așa de transparent încât și cei mai credincioși au stat la îndoială în fața rușinei ce li se cerea să sancționeze. De aceea, când nevinovatul d. Orleanu și-a citit raportul, făcut în numele faimoasei comisiuni de „informațiune”, prin care fostul ministru de război era spălat de toate păcatele comise și se conchide că nu e necesitate de trimitere înaintea Curții de Casație, murmure destul de expresive s-au ivit printre senatori. Palidul ministru de justiție abia a avut curajul să răspundă discursului virulent al prințului Dimitrie Ghika, care a sfârșit prin a înțelege în cele din urmă că ceea ce pretindea guvernul însemna pur și simplu sinuciderea morală a Senatului.

Rolul decisiv însă în această afacere a fost rezervat generalului Florescu care, cu un tact superior, cu o sobrietate de cuvinte exemplară, a arătat colegilor săi câte pericole pot decurge pentru prerogativele și demnitatea Senatului din imixtitunea continuă și fățișă a guvernului în voturile sale.

Numirea d-lui Slăniceanu ca șef al statului – major al armatei în condițiuni atât de anormale, când un vot de blam al Senatului stă suspendat d-asupra capului său, acuzându-l de concușiune și de tripotagiuri, – această numire este o adevărată crimă din partea guvernului, căci șeful statului – major nu este destul să fie inteligent și capabil în lucrările sale, el trebuie să fie cinstit și, până la proba contrarie, cinstea d-lui Slăniceanu este bănuită.

Se știe cari au fost consecințele acestui discurs: cu o majoritate de 20 voturi în contra a 8, Senatul a decis trimiterea fostului ministru în judecata Curții de Casație, numind în acelaș timp și comisiunea de acuzare.

Ce va face această comisiune, compusă din elemente atât de

disparate, ne este cu greu să o spunem. Oricare va fi rezultatul final al cestiunii Slăniceanu, un lucru rămâne de aci înainte câștigat pentru toată lumea: votul de blam ce a izbit deopotrivă atât pe fostul cât și pe actualul ministru de război.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro